

ใหม่ล่าสุด !

ตรงตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรใหม่
สำหรับ **นักเรียนชั้น ป.6**

TOP

ป.6

วิชา สังคมศึกษา

- สรุปเนื้อหาแบบเจาะลึก ชัดเจน เข้าใจง่าย (ทั้งเทอมต้นและเทอมปลาย)
- ศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนทุกเรื่อง ด้วยตัวเองอย่างได้ผล
- แบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ ครอบคลุมทุกประเด็น พร้อมเฉลยอย่างละเอียด

เหมาะสำหรับ นักเรียน ที่ต้องการทบทวนเนื้อหาอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อผลสอบที่ยอดเยี่ยม
ครู-อาจารย์ และผู้ปกครอง สำหรับใช้เป็นคู่มือประกอบการสอนเสริม
เพื่อประสิทธิภาพสูงสุด และเสริมความเข้าใจในแต่ละเรื่องยิ่งขึ้นควรใช้ควบคู่กับหนังสือ " ชุด TEST "

คำนำ

หนังสือ ชุด TOP เป็นหนังสือคู่มือเตรียมสอบแนวใหม่ เหมาะสำหรับนักเรียนที่ต้องการทบทวนเนื้อหาอย่างละเอียด เพื่อผลการสอบที่ยอดเยี่ยม และสำหรับครูอาจารย์ เพื่อใช้เป็นคู่มือประกอบการสอน ซึ่งได้จัดพิมพ์แยกวิชา-แยกชั้น ตามระดับการศึกษาของนักเรียน ดังนี้

- **TOP ระดับประถมต้น** (ชั้น ป.1, ป.2 และ ป.3) มีทั้งหมด 15 เล่ม (วิชาละ 1 เล่ม/ชั้น) โดยพิมพ์แยกเป็นชั้นละ 5 วิชา คือ คณิตศาสตร์, ภาษาไทย, สังคมศึกษา, วิทยาศาสตร์ และ ภาษาอังกฤษ

- **TOP ระดับประถมปลาย** (ชั้น ป.4, ป.5 และ ป.6) มีทั้งหมด 15 เล่ม (วิชาละ 1 เล่ม/ชั้น) โดยพิมพ์แยกเป็นชั้นละ 5 วิชา คือ คณิตศาสตร์, ภาษาไทย, สังคมศึกษา, วิทยาศาสตร์ และ ภาษาอังกฤษ

- **TOP ระดับมัธยมต้น** (ชั้น ม.1, ม.2 และ ม.3) มีทั้งหมด 15 เล่ม (วิชาละ 1 เล่ม/ชั้น) โดยพิมพ์แยกเป็นชั้นละ 5 วิชา คือ คณิตศาสตร์, ภาษาไทย, สังคมศึกษา, วิทยาศาสตร์ และ ภาษาอังกฤษ

หนังสือ TOP เล่มนี้ สำนักงานบัณฑิตแนะแนว ได้มอบให้ผู้เขียนทำการปรับปรุง, เพิ่มเติม และแก้ไขความผิดพลาดต่างๆ จากต้นฉบับเดิม ทั้งในส่วนของการสรุปเนื้อหา, แบบฝึกหัด และเฉลย เพื่อให้มีความสมบูรณ์ตรงตามหลักสูตรการศึกษาใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือนี้จะอำนวยประโยชน์แก่นักเรียนและครูอาจารย์มากพอควร และหากพบข้อบกพร่องประการใด โปรดแจ้งให้ทางสำนักงานทราบด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

สำนักงานบัณฑิตแนะแนว

TOP ชั้น ป.6 วิชาสังคมศึกษา

กองบรรณาธิการ : ไพจิตร ศุภพิมล กัญญาณัฐ ฟูผล สิทธิชัย นิยมสิทธิ์ วิภาพร ประมวล

คอมพิวเตอร์ : เพียว ชาวบ้านช่อง สุจิตตา ไชยจันลา สาริกา โกรัมย์
เพชรไพลิน รอดนาค ประไพพร ไข่มวง

ศิลปกรรม : วุฒิภัทร จันทรินาค อธิรุทธ พงษ์ศิริรัตน์ ปรีดาวรรณ ชลชีพ
สันติ วิเศษสุทธิ ณรงค์ศักดิ์ รอดนาค

เจ้าของ : สำนักงานบัณฑิตแนะแนว

เลขที่ 1033/4 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400

โทรศัพท์ 02-2794808 และ 02-6195844 แฟกซ์ 02-6171820

พิมพ์ที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดรุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์

เลขที่ 195/6 หมู่ 5 ซอยพุทธบูชา 44 แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กทม. 10140 โทรศัพท์ 02-8706301-3

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2537 : ห้ามลอกเลียน คัดลอก จัดพิมพ์ หรือทำซ้ำ

ไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ก่อนได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร

สารบัญ

● สารและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา.....	5
---	---

ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

◎ พระพุทธศาสนา.....	8
● ประวัติพุทธสาวก	21
◎ ศาสนาอิสลาม	35
● ศาสนาคริสต์	36
◎ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู	38
● ศาสนาซิกข์	41

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

◎ กฎหมายในชีวิตประจำวัน	47
● กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน.....	48
◎ กฎหมายจราจร	50
● กฎหมายยาเสพติด	52
◎ การเมืองการปกครองของไทย	56
● สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย.....	57
◎ โครงสร้างการปกครองของไทย.....	58
● อำนาจอธิปไตย.....	59
◎ อำนาจบริหาร	60
● อำนาจตุลาการ.....	60
◎ ประชาธิปไตย.....	61
● การเลือกตั้ง.....	65

สารบัญ (ต่อ)

เศรษฐศาสตร์

◎ กิจกรรมสำคัญของกระบวนการทางเศรษฐกิจ	73
● การผลิต	74
◎ การบริโภค	75
● การขายปลีกและการขายส่ง	79
◎ สถาบันการเงิน	79
● สหกรณ์	81
◎ เศรษฐกิจพอเพียง	83
● ระบบสินเชื่อ	85

ประวัติศาสตร์

◎ การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์	101
● รัตนโกสินทร์ตอนต้น	103
◎ รัตนโกสินทร์ตอนกลาง	108
● การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ ในสมัยรัชกาลที่ 7 ถึงปัจจุบัน	114
◎ บุคคลสำคัญ	116

ภูมิศาสตร์

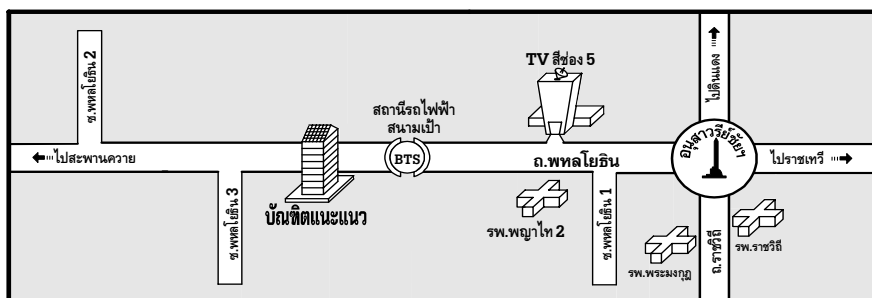
● สภาพทั่วไปของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	131
◎ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	133
● สาธารณรัฐสิงคโปร์	136
◎ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	139
● เนการาบรูไนดารุสซาลาม	142

สารบัญ (ต่อ)

๑ ราชอาณาจักรกัมพูชา	144
● สหพันธรัฐมาเลเซีย	146
๑ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	149
● สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า	151
๑ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	154
● เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	158
๑ ประเทศไทย	164

เฉลยแบบฝึกหัดท้ายบท

๑ ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม	186
● หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม	187
๑ เศรษฐศาสตร์	188
● ประวัติศาสตร์	189
๑ ภูมิศาสตร์	190

สำนักงานบัณฑิตแนะแนว 1033/4 ถ.พหลโยธิน สามเสนใน พญาไท กทม. 10400

เวลาทำงาน 08.00-17.00 น. Website : www.bunditnaeaw.com

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ เปิดทุกวัน (จันทร์-อาทิตย์) โทรศัพท์ 02-2794808 แฟกซ์ 02-6171820

ฝ่ายประสานงานโรงเรียน-ร้านค้า เปิดเฉพาะวันจันทร์-วันศุกร์ โทรศัพท์ 02-2794433 แฟกซ์ 02-2796611

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระที่ ๑ : ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

- มาตรฐาน ส ๑.๑ : รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
- มาตรฐาน ส ๑.๒ : เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ ๒ : หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

- มาตรฐาน ส ๒.๑ : เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข
- มาตรฐาน ส ๒.๒ : เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ ๓ : เศรษฐศาสตร์

- มาตรฐาน ส ๓.๑ : เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ
- มาตรฐาน ส ๓.๒ : เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ ๔ : ประวัติศาสตร์

- มาตรฐาน ส ๔.๑ : เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ
- มาตรฐาน ส ๔.๒ : เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น
- มาตรฐาน ส ๔.๓ : เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ ๕ : ภูมิศาสตร์

- มาตรฐาน ส ๕.๑ : เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่ และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรฐาน ส ๕.๒ : เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

ศาสนาเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ โดยศาสนามี 2 ประเภท คือ ศาสนาประเภทเทวนิยม คือ ศาสนาที่เชื่อในพระเจ้า เช่น ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู คริสต์ อิสลาม และศาสนาประเภทอเทวนิยม คือ ศาสนาที่ไม่นับถือในพระเจ้า เช่น ศาสนาพุทธ

องค์ประกอบของศาสนา

1. ศาสดา
2. คำสอน คัมภีร์ทางศาสนา
3. นักบวช
4. ศาสนสถาน
5. พิธีกรรม

พระพุทธศาสนา

พุทธศาสนากำเนิดในดินแดนชมพูทวีป (อินเดีย) โดยมีพระพุทธเจ้าทรงพระนามว่า พระมหาสมณโคดม เป็นพระศาสดา

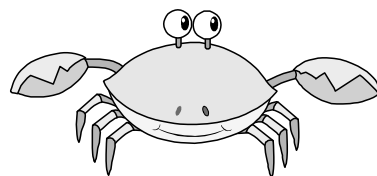
ลักษณะสำคัญของพระพุทธศาสนา

1. สอนให้ยึดหลักเหตุผล เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม
2. สอนให้คนแก้ปัญหาตามหลักการของอริยสัจ ๔

หัวใจของพุทธศาสนา คือ การทำความดี ละเว้นความชั่ว ทำจิตใจให้บริสุทธิ์

1. การทำความดี แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ
 - 1.1 ทางกาย
 - 1.2 ทางวาจา
 - 1.3 ทางใจ
2. การละเว้นความชั่ว แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ
 - 2.1 ทางกาย
 - 2.2 ทางวาจา
 - 2.3 ทางใจ

3. การทำจิตใจให้บริสุทธิ์ คือ การทำใจให้ปราศจากกิเลสทั้ง 3 ข้อ คือ โลก โภคะ หลง โดยการละความโลภด้วยการสันโดษ (การพอใจในสิ่งที่ตนมี) ละความโกรธด้วยเมตตา และละความหลงด้วยการมีสติและการทำสมาธิ

การทำความดี ละเว้นความชั่ว ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ สามารถสรุปได้ ดังนี้
ศีล คือ การละเว้นการกระทำที่ไม่ควรประพฤติ
สมาธิ คือ การทำจิตใจให้แน่วแน่
ปัญญา คือ ความรู้แจ้งในจิตใจ

พุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ

ประเทศไทยนั้นนับถือพุทธศาสนาเป็นเวลายาวนาน ซึ่งเปรียบเหมือนเบ้าหล่อหลอมลักษณะนิสัยคนไทย ซึ่งหากนับบทบาทสำคัญของพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมไทย ดังนี้

1. พระพุทธศาสนาสอนให้มีจุดมุ่งหมายสูงสุดของชีวิต
2. พระพุทธศาสนาสอนให้เป็นคนมีเหตุผล
3. พระพุทธศาสนาส่งเสริมการศึกษา
4. พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทย ทำให้เกิดพิธีกรรมต่างๆ หลายอย่าง เช่น พิธีทำบุญวันเกิด พิธีทำบุญขึ้นบ้านใหม่ พิธีแต่งงาน พิธีทำบุญงานศพ เป็นต้น
5. พระพุทธศาสนาสร้างความสงบสุขในสังคม โดยสอนหลักปฏิบัติต่อกัน เช่น ระหว่างบิดามารดากับบุตร ถ้าคนในสังคมปฏิบัติตามหลักปฏิบัติดังกล่าว สังคมจะมีแต่ความสงบสุขและความเจริญ
6. พระพุทธศาสนาสร้างเสริมเอกลักษณ์ความเป็นไทย ลักษณะเฉพาะของคนไทย เช่น ความยิ้มแย้มแจ่มใส ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีเมตตากรุณา
7. พระพุทธศาสนาส่งเสริมงานด้านศิลปกรรมของไทย ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม
8. พระพุทธศาสนาเป็นที่มาของวัฒนธรรมและวรรณคดี ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เช่น ไตรภูมิพระร่วง มหาชาติคำหลวง พระมาลัยคำหลวง

กล่าวได้ว่า พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย ด้วยเหตุผลดังนี้

1. ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์และศิลาจารึก พบว่า เมื่อเริ่มก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัยทั้งพระมหากษัตริย์และประชาชนก็นับถือมาตั้งแต่โบราณ

2. พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมา ทรงนับถือพระพุทธศาสนา

3. วัฒนธรรมความเป็นอยู่ วิธีการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี ศิลปกรรม และวรรณกรรมไทย ล้วนอิงพระพุทธศาสนาหรือเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา

4. ประชาชนชาวไทยประมาณร้อยละ 95 นับถือพระพุทธศาสนา

5. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับบัญญัติว่าพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ

6. เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเปลี่ยนธงชาติมาใช้ธงไตรรงค์ ก็ทรงอธิบายความหมายของสีธงไว้ว่า สีแดง หมายถึง ชาติ สีขาว หมายถึง ศาสนา สีน้ำเงิน หมายถึง พระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะสีขาวที่หมายถึง ศาสนา ก็คือ พระพุทธศาสนานั่นเอง

7. ประเทศไทยเป็นประเทศเดียวในโลกที่นับศักราชโดยใช้พุทธศักราชอย่างเป็นทางการ

พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่เข้าสู่ประเทศไทยมาหลายครั้งนานนับพันปี ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ดังนี้

ครั้งที่ 1 พระเจ้าอโศกมหาราช ได้ส่งพระธรรมทูตคณะที่ 8 คือ พระโสภณเถระกับพระอุตตมะเถระ มายังดินแดนสุวรรณภูมิ เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนานิกายเถรวาท มีหลักฐานปรากฏ คือ พระปฐมเจดีย์

ครั้งที่ 2 เนื่องจากในสมัยที่ประเทศไทยตกอยู่ภายใต้อำนาจขอม (ขอมนับถือนิกายมหายาน) จึงได้รับเอาอิทธิพลพุทธศาสนานิกายมหายานเข้ามาด้วย หลักฐาน คือ การขุดพบเทวรูปพระโพธิสัตว์ เป็นจำนวนมากในจังหวัดลพบุรี

ครั้งที่ 3 สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ได้นิมนต์พระสงฆ์จากนครศรีธรรมราชเข้ามาเผยแผ่พุทธศาสนาในสุโขทัย ในครั้งนั้นได้มีการเชิญพระพุทธรูปองค์เข้ามาด้วย พระสงฆ์ที่มาจากนครศรีธรรมราชนั้นเดิมเป็นพระสงฆ์ที่มาจากศรีลังกาอีกทอดหนึ่ง ที่เข้ามาเพื่อเผยแผ่พุทธศาสนานิกายเถรวาทแบบลังกาวงศ์ในดินแดนสุวรรณภูมิ ซึ่งทำให้พุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองมาถึงปัจจุบัน

พุทธศาสนาได้กลายเป็นส่วนสำคัญของชีวิตคนในสังคมไทย จะเห็นได้จากสมัยก่อนชายไทยทุกคนต้องเล่าเรียนในวัด อีกทั้งวัดยังเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในสังคม เป็นบ่อเกิดวัฒนธรรมและประเพณีต่างๆ นอกจากนี้ชายไทยที่อายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ต้องผ่านการบวชก่อนเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของคนในสังคมว่าได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีสติปัญญาและความรู้แล้ว

พุทธประวัติ

พระประสูติกาล

พระพุทธเจ้าทรงมีพระนามเดิมว่า “สิทธัตถะ” เป็นพระโอรสของพระนางสิริมหามายา แห่งโกถียวงค์ และพระเจ้าสุทโธทนะแห่งศากยวงศ์ผู้ครองกรุงกบิลพัสดุ์ ก่อนหน้านั้นในคืนที่พระพุทธเจ้าประสูติ พระพุทธมารดาได้ทรงพระสุบินนิมิตว่า “ช้างเผือกมีงาสามคู่ได้เข้ามาสู่พระครรภ์” เมื่อใกล้ประสูติพระพุทธมารดาได้เสด็จกลับแคว้นเทวทหะ ได้ทรงพักผ่อนพระอิริยาบถใต้ต้นสาละในสวนลุมพินีวัน แล้วจึงประสูติพระโอรส ในวันศุกร์ ขึ้น 15 ค่ำ เดือนวิสาขะ ปีจอ ก่อนพุทธศักราชแปดสิบปี (สวนลุมพินีและกรุงกบิลพัสดุ์ในปัจจุบันอยู่ในเขตประเทศเนปาล) หลังจากที่มีพระประสูติแล้ว 7 วัน พุทธมารดาก็เสด็จสวรรคต

หลังจากมีพระประสูติแล้ว 5 วัน พระเจ้าสุทโธทนะโปรดให้มีพระราชพิธีเฉลิมพระประสูติกาลพระกุมาร ฤๅษีคนหนึ่งนามว่า “อสิตดาบส” ได้เดินทางมายังพระราชพิธีด้วยพระกุมารได้วางพระบาทเหนือศีรษะฤๅษีอสิตตะเพื่อให้ชมดูรอยพระบาท เมื่อพบว่าพระกุมารมีมหาปรีดิ์ปลื้ม ฤๅษีจึงประกาศว่าพระราชโอรสพระองค์นี้ในอนาคตกาลจะได้เป็นสมเด็จพระมหาจักรพรรดิหรือพระพุทธเจ้าเป็นแน่ นอกจากนี้ในพระราชพิธี พราหมณ์ 8 นาย ซึ่งได้รับเชิญมา พราหมณ์ทั้ง 7 นายนั้นทำนายเป็นเสียงเดียวกันอย่างคำประกาศของฤๅษีอสิตตะ ยกเว้นแต่พราหมณ์ชื่อโกณฑัญญะว่าจะเป็นพระพุทธเจ้าเท่านั้น ฝ่ายพราหมณ์โกณฑัญญะเมื่อเชื่อมั่นในคำทำนายของตนแล้วก็ออกบวชล่วงหน้า เพื่อเตรียมตัวเป็นสาวกของพระกุมารเมื่อได้ทรงเป็นพระพุทธเจ้าแล้วในอนาคต

ในพระราชพิธีนี้ พระกุมารทรงได้รับพระนามว่า “สิทธัตถะ” หรือ “สิทธารถ” มีความหมายว่า ผู้ที่สำเร็จความมุ่งหมายแล้ว หรือ ผู้ปรารถนาสิ่งใดย่อมได้สิ่งนั้น

เจ้าชายสิทธัตถะราชกุมาร ทรงเจริญวัยและได้ศึกษาในสำนักอาจารย์วิศวามิต ซึ่ง เป็นสำนักที่มีชื่อเสียงที่สุด เจ้าชายสิทธัตถะได้ทรงศึกษาอย่างรวดเร็ว และจบหลักสูตรสิ้นทุก ประการ คือ จบศิลปศาสตร์ทั้ง 18 สาขาวิชาที่เปิดสอน

พระเจ้าสุทโธทนะ ทรงคิดถึงคำทำนายของพราหมณ์โกณฑัญญะ ที่ว่าเจ้าชายจะออก บวชแน่นอน จึงสร้างปราสาท 3 ฤดูให้อยู่ประทับ เมื่อพระชนม์ได้ 16 พรรษาได้เข้าสู่พิธี อภิเษกสมรสกับพระนางยโสธรา (พิมพา) ผู้เป็นธิดาของพระเจ้าสุปปพุทธะ แห่งกรุงเทวทหะ จนพระชนมายุได้ 29 พรรษา ก็มีพระราชโอรสองค์หนึ่งพระนามว่า ราหุล ซึ่งแปลว่า บ่วง

มหาภิเนษกรรม

หลังจากเจ้าชายสิทธัตถะเจริญวัยและอภิเษกสมรสล่วงมาได้ 29 พรรษาแล้ว มีพระประสงค์จะประพาสอุทยาน ครั้นนั้นทรงพบเทวทูตทั้ง 4 อัน ได้แก่ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และนักบวช พระองค์จึงบังเกิดความสังเวชในพระราชหฤทัยใคร่เสด็จออกบรรพชาเป็น สมณะ

ในวันที่เจ้าชายราหุลประสูตินั้น เป็นวันที่เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จออกบรรพชา ด้วยทรง เบื่อในเพศฆราวาสอันเต็มไปด้วยกิเลส เสด็จลงจากปราสาทพบกับนายฉันทะ สารถิ ซึ่งเตรียม ม้าพระที่นั่ง (มีนามว่า กัณทกะ) ไว้แล้ว เสด็จออกจากพระนครในราตรีกาล ทรงเสด็จออกพ้น พระราชวัง เข้าเขตแดนแคว้นโกศลและแคว้นวัชชี ครั้นเวลาใกล้รุ่งเสด็จถึงฝั่งแม่น้ำอโนมาที่ พระองค์ทรงม้าข้ามฝั่งแม่น้ำ แล้วเสด็จลงไปประทับนั่งบนกองทราย ทรงตัดพระเมาลีด้วย พระขรรค์ เปลี่ยนชุดทรงกษัตริย์เป็นผ้ากาสาวพัสตร์ แล้วทรงตั้งจิตอธิษฐานเพศเป็นบรรพชิต ณ ริมฝั่งแม่น้ำอโนมา เวลาเช้า ตรงกับวันเพ็ญแห่งเดือนอาสาฬหะ (วันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8) จากนั้นทรงส่งนายฉันทะนำเครื่องทรงกษัตริย์กลับนคร แล้วเสด็จลำพังโดยพระองค์เดียว มุ่งพระพักตร์ไปยังแคว้นมคธ

เมื่อพระองค์ถือเพศบรรพชิตแล้วก็ทรงศึกษาในลัทธิคณาจารย์ต่างๆ ซึ่งสมัยนั้นนิยมกัน ส่วนเจ้าชายสิทธัตถะเมื่อครองเพศบรรพชิตแล้ว ทรงถือวัตรปฏิบัติของสมณะ คือ ปลงผมนุ่งผ้า ย้อมน้ำฝาด (สีเหลืองแก่ขนุน) เลี้ยงชีพด้วยอาหารบิณฑบาตที่ผู้ต้องการบุญถวายให้ ทรง มีนามเรียกขานว่า พระสมณโคดม (คำว่า โคดม มาจากคำว่า โคตมะ ซึ่งเป็นชื่อโคตรของ ราชวงศ์ศากยะ) ในเบื้องต้น พระสมณโคดมได้ไปฝากตนเป็นศิษย์ในสำนักอาฬารดาบส ได้ฝึกจิต บำเพ็ญธรรมจนบรรลุความรู้ขั้นสูงสุดของอาจารย์ คือ บรรลุฌานขั้นที่ 7

เมื่อศึกษาจบแล้วจึงเข้าเป็นศิษย์ในสำนักอุทกดาบส ซึ่งมีความรู้สูงกว่าอาฬารดาบส หนึ่งขั้น คือ เป็นผู้บรรลุฌานขั้นที่ 8 ซึ่งพระองค์เห็นว่าไม่ใช่ทางดับทุกข์ จึงอำลาไปค้นหา พระธรรมตามแนวทางของพระองค์ ด้วยทรงคำนึงว่า นี่ไม่ใช่หนทางแห่งการตรัสรู้

และได้มุ่งหน้าสู่ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ตำบลอุรุเวลาเสนานิคมแคว้นมคธ โดยทรงเริ่มการบำเพ็ญเพียรชั้นอุกถุทีเรียกว่า ทุรกิรียา ซึ่งนักบวชสมัยนั้นนิยมปฏิบัติกัน อาทิ การกลั่นลมหายใจเข้า-ออก จนเหงื่อไทรมกาย หูอื้อตาบวม การนั่งตากแดดจนผิวเกรียมไหม้ ครั้นฤดูหนาวก็ลงไปแช่น้ำจนตัวแข็ง พระองค์ได้ทดลองปฏิบัติตามความเชื่อดั้งเดิมทุกวิถีทางก็ยังไม่สามารถบรรลุแนวทางค้นพบสัจธรรมได้

ขณะนั้นมีฤาษี 5 รูป ชื่อว่า โกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ และอัสสชิ ตามมาปฏิบัติตนเป็นศิษย์ ด้วยคาดหวังว่า เมื่อพระสมณโคดมค้นพบวิโมกขธรรม จะได้สอนพวกตนให้บรรลุด้วย

พระสมณโคดม เริ่มบำเพ็ญทุรกิรียาขั้นสุดท้าย คือ เริ่มลดอาหารทีละน้อยๆ จนถึงขั้นอดอาหาร จนร่างกายซูบซีดผอมแห้งเหลือแต่หนังและเอ็นหุ้มกระดูกทรงบำเพ็ญเพียรถึงขั้นอุกถุขนาดนี้ นับเป็นเวลาถึง 6 พรรษา ก็ยังไม่สามารถบรรลุวิมุตติธรรม

พระอินทร์จึงเสด็จมาเฝ้า และติดผืนสามสายให้ทรงสดับ วาระแรกทรงติดผืนสายที่ 1 ซึ่งขึ้นสายไว้ตั้ง พอลงมือติดสายผืนก็ขาดผิงลง วาระที่ 2 ทรงติดผืนสายที่สอง ซึ่งขึ้นสายไว้หย่อน ปรากฏเป็นเสียงที่ยืดขาดขาดความไพเราะ วาระที่ 3 ทรงติดผืนสายสุดท้ายที่ขึ้นสายไว้พอดี เป็นบทเพลงที่ไพเราะกังวาน พร้อมกับถวายบังคมลากลับไป

ตรัสรู้

พระสมณโคดม ทรงสดับแล้วจึงได้แนวพระดำริว่า การบำเพ็ญทุรกิรียาไม่ใช่หนทางแห่งการตรัสรู้ ส่วนการบำเพ็ญเพียรทางสมาธิจิตนั้น ไม่ตั้งหรือหย่อนเกินไป น่าจะเป็นทางแห่งการตรัสรู้ได้ ฝ่ายปัญจวัคคีย์ เมื่อเห็นเจ้าชายสิทธัตถะทรงเลิกบำเพ็ญทุรกิรียาก็เข้าใจว่า พระองค์เลิกบำเพ็ญเพียร จึงพากันหลีกหนีไปอยู่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน

ในขณะนั้นนางสุชาดาได้นำข้าวมธุรูปายาสมาถวายพระพุทธเจ้าทรงรับแล้วปั้นเป็นก้อนได้ 49 ก้อน แล้วทรงเสวย

ขณะนั้นโสตถิยะพราหมณ์ได้มาพบเห็นจึงได้ถวายหญ้าคา 8 กำแต่เจ้าชายสิทธัตถะเมื่อทรงรับแล้วทรงนำมาปูแล้วเสด็จไปใต้ร่มโพธิ์ ทรงอธิษฐานว่า ถ้าจะได้ตรัสรู้อนัตตสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว ขอจงเกิดเป็นรัตนบัลลังก์แก้วขึ้นรองรับพระสัพพัญญุตญาณ ในที่นี้ ทันใดนั้นบัลลังก์แก้วอันวิจิตรงามตระการก็บรรดาลผุดขึ้นสมดังพระทัยประสงค์ และนั่งสมาธิ หันหน้าทางทิศตะวันออก ก่อนที่จะเริ่มทำความเพียรโดยสมาธิจิต ได้ทรงตั้งสัตยาธิษฐานว่า ถ้ายังมิได้ตรัสรู้อนัตตสัมมาสัมโพธิญาณเพียงใด แม้พระโลหิตและพระมังสะจะเหือดแห้งไป จะเหลือแต่พระตจะ (หนัง) พระนหารู (เอ็น) และพระอัฐิ (กระดูก) ก็ตามที จะไม่เลิกละความเพียรโดยเสด็จลูกไปจากที่นี่

พญาวัสวดีขึ้นช้างพระที่นั่งศรีเมฆัล นิรมิตมือพนมือนำกองทัพเหาะมาทางท้องฟ้าเข้าล้อมเขตบัลลังก์ของพระมหาบุรุษเจ้าไว้อย่างแน่นหนา บรรดาเทพเจ้าที่พากันมาห้อมล้อมเจ้าชายสิทธัตถะอยู่ เมื่อได้เห็นพญามารยกพลพลมารมาต่างมีความตกใจกลัวกลั่นขวัญหายพากันหนีไปยังขอบจักรวาล ทั้งพระมหาบุรุษเจ้าให้ต่อสู้พญามารแต่พระองค์เดียว

เมื่อพระมหาบุรุษไม่ทรงแลเห็นผู้ใด ใครที่ไหนจะช่วยให้ ก็ทรงระลึกถึงบารมีธรรมทั้ง 30 ประการ สามารถพญากับหมู่มาร พระนางวสุนธรา พระแม่ธรณีก็แทรกพื้นปฐพีขึ้นมาแล้วประกาศให้พญามารเป็นพยานในการบำเพ็ญพระบารมี เมื่อกล่าวแล้วก็ปล่อยมวยผม บีบน้ำตราชื่อที่สะสมไว้ในอกเนกชาติให้ไหลหลั่งออกมาเป็นทะเลหลวง กระแสน้ำป่าออกท่วมทับเสนามารทั้งปวงให้จมลงวอดวาย

ครั้นพญามารพ่ายแพ้กลับไปแล้ว พระมหาบุรุษทรงบำเพ็ญเพียรต่อไปที่ใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์นั้น เรียกว่า การเข้าฌาน จนเวลาผ่านไปจนถึง

ยามต้น ทรงบรรลุ ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ คือ ทรงระลึกชาติในอดีต

ยามสอง ทรงบรรลุ จุตูปปาตญาณ คือ การรู้แจ้งการเกิดและดับ

ยามสาม ทรงบรรลุ อาสวักขยญาณ คือ รู้วิธีกำจัดกิเลส (มาร) ด้วย อริยสัจ ๔ (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค) ได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ตรงกับวันเพ็ญเดือน 6 ณ อรุณเวลาเสนาณิคม แขวงเมืองพาราณสี ขณะมีพระชนม์ได้ 35 พรรษา

การแสดงปฐมเทศนา

พระองค์ต้องการโปรดอาจารย์ของท่านทั้ง 2 คือ อาฬารดาบส และอุทกดาบส แต่หลังจากพระองค์ระลึกถึงก็ทราบได้ทันทีว่าอาจารย์ของท่านได้เสียชีวิตไปแล้ว จึงเสด็จไปโปรดปัญจวัคคีย์ ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน และได้แสดงธรรมเทศนากัณฑ์แรก คือ อัมมจักกัปปวัตตนสูตร (การหมุนวงล้อแห่งพระธรรม) ณ วันเพ็ญ เดือน 8 คือ วันอาสาฬหบูชา ซึ่งกล่าวถึงธรรมที่พระองค์ตรัสรู้ คือ อริยสัจ ๔ ท่านโกณฑัญญะ ก็ได้ “ธรรมจักกัปปวัตตนสูตร” คือ ดวงตาเห็นธรรม พระพุทธองค์จึงทรงเปล่งวาจาว่า อัญญาสิ วตโกณฑัญญะ แปลว่า โกณฑัญญะได้รู้แล้ว ท่านโกณฑัญญะจึงได้สมญาว่า อัญญาโกณฑัญญะ และได้รับการบวชเป็นพระสงฆ์องค์แรก และปัญจวัคคีย์รูปอื่นได้ขอบวชต่อจากพระอัญญาโกณฑัญญะ

เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จมาประทับยังเมืองสาวัตถี พระองค์ได้แสดงปาฏิหาริย์ใต้ต้นมะม่วงแล้วจึงเสด็จไปโปรดพุทธมารดาบนสวรรค์เป็นเวลา 1 พรรษา

ทรงปลงอายุสังขาร

หลังจากที่พระพุทธเจ้าทรงเผยแผ่พระศาสนาอยู่เป็นเวลา 45 พรรษา พญาวสวัตตีมารพร้อมกับทูลว่า พระองค์สมควรที่จะปรินิพพาน พระองค์ได้ยินดั่งนั้นก็กล่าวรับคำอาราธนาว่า อีก 3 เดือนพระองค์จะเสด็จปรินิพพาน ณ ปาวาลเจดีย์ เมืองกุสินารา

ระหว่างทางพระพุทธเจ้าได้ประทับจำพรรษา ณ เวฬุคามใกล้เมืองเวสาลี แคว้นวัชชี พระองค์เสวย**สุกรมัททวะ** ที่นายจุนทะตั้งใจทำถวายก็เกิดอาพาธลงพระโลหิต แต่ทรงอดกลั้นมุ่งเสด็จไปยังเมืองกุสินารา ประทับ ณ ปาสาละ เพื่อเสด็จดับขันธปรินิพพาน

ปรินิพพาน

เมื่อพระพุทธเจ้าทรงเสด็จถึงเมืองกุสินาราแล้วพระองค์ได้ประทับยังสาลวันอุทยานของมัลลกะภคินีโปรดให้พระอานนท์ปูลาดเตียงที่ประทม ณ ระหว่างไม้รังทั้งคู่ พระพุทธเจ้าได้ทรงตรัสกับพระอานนท์ว่า “การบูชาพระตถาคตด้วยอามิสบูชา (สิ่งของต่างๆ) แม้มากเห็นปานนี้ ก็ไม่ชื่อว่า บูชาพระตถาคตอันแท้จริง อานนท์ ผู้ใดแล มาปฏิบัติธรรม สมควรแก่ธรรมปฏิบัติขบยั้งในธรรม ผู้นั้นชื่อว่า บูชาพระตถาคตด้วยการบูชาอย่างยิ่ง” จากนั้นพระอานนท์ได้ทูลถามถึงเรื่องการปฏิบัติต่อพุทธสรีระหลังจากพระองค์ทรงปรินิพพาน ซึ่งพระองค์ได้ตอบว่าให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับพระบรมศพของพระมหาจักรพรรดิ คือ ให้พันพระสรีระด้วยผ้าขาวซับด้วยสำลี แล้วห่อด้วยผ้าขาว 500 คู่ แล้วเชิญพระสรีระลงในหีบทองอันเต็มไปด้วยน้ำมันหอม เชิญขึ้นสู่จิตกาธาร ซึ่งทำด้วยไม้หอม ถวายพระเพลิง

พระโอวาท

พระองค์ยังได้กล่าวอีกว่า “วินัยที่เราได้บัญญัติแก่ท่านทั้งหลายก็ดี ธรรมที่เราได้แสดงแล้วแก่ท่านทั้งหลายก็ดี เมื่อเราล่วงไป ธรรมและวินัยนั้นๆ แลจักเป็นศาสดาของท่านทั้งหลาย ภิษุทั้งหลาย บัดนี้ เราขอเตือนท่านทั้งหลาย สังฆารทั้งหลายมีความเสื่อม ความสิ้นไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลายจงบำเพ็ญไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ให้บริบูรณ์ด้วยความไม่ประมาทเถิด”

เมื่อพระผู้มีพระภาค ตรัสพระโอวาทประทานพระปัจฉิมโอวาทเป็นวาระสุดท้ายเพียงเท่านี้แล้ว ก็หยุดมิได้ตรัสอะไรอีกเลย ทรงทำปรินิพพาน

ปัจฉิมสาวก

สุภัททปริพาชกเป็นชาวเมืองกุสินารา ได้ทราบข่าวพระพุทธเจ้าจะปรินิพพานในคืนนี้ จึงคิดว่าตนเองยังมีข้อสงสัยอยู่ยากจะทูลถามพระพุทธเจ้า สุภัททปริพาชก ก็ออกเดินทางเพื่อเฝ้าพระพุทธเจ้า เมื่อถึงแล้วได้ทูลถามถึงครูทั้ง 6 ซึ่งเป็นเจ้าลัทธิ 8 ปุรณกัสสป เป็นต้นว่าเป็นผู้วิเศษ ได้ตรัสรู้ยิ่งด้วยปัญญาจริงหรือไม่

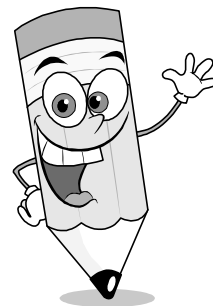
พระผู้มีพระภาค ตรัสว่า “อย่าเลย สุภัททะ เราจักแสดงธรรมแก่ท่าน ท่านจงตั้งใจฟัง แล้วพระผู้มีพระภาคได้ตรัสอธิบายมรรค ๔ ประการ ว่าเป็นทางประเสริฐมีอยู่ในธรรมวินัยใดแล้ว สมณะ คือ ท่านผู้สงบระงับดับกิเลสได้จริง ย่อมมีธรรมวินัยนั้น อนึ่ง อริยมรรคทั้ง ๘ นั้น ก็มีอยู่เฉพาะในธรรมวินัยนี้เท่านั้น แม้สมณะดังกล่าวแล้ว ก็มีอยู่แต่ในธรรมวินัยนี้แห่งเดียว สุภัททะ หากภิกษุทั้งหลายจะพึงปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ในธรรมนี้แล้วไซ้ โลกนี้จักไม่พึงว่างเปล่าจากพระอรหันต์” (ความสำคัญของมรรค ๘ ซึ่งเป็นหัวข้อหนึ่งในอริยสัจ ๔ หากผู้ใดปฏิบัติตามนี้ผู้นั้นจะสำเร็จเป็นอรหันต์ และมรรค ๘ นี้ เป็นธรรมะในพระพุทธศาสนาเท่านั้น)

เมื่อพระผู้มีพระภาคตรัสแสดงธรรมนี้ สุภัททปริพาชกมีความเชื่อ เลื่อมใส ทูลขอบรรพชาอุปสมบทในสำนักพระผู้มีพระภาค พระผู้มีพระภาคตรัสให้พระอานนทรับธุระจัดให้ สุภัททะบรรพชาอุปสมบทตามความปรารถนา เมื่อพระสุภัททะได้อุปสมบทแล้วหลีกออกไปบำเพ็ญสมณะธรรมก็ได้บรรลุพระอรหันต์ในราตรีนั้น ได้เป็นพระอรหันต์ปัจฉิมสาวกของพระผู้มีพระภาคทัณพระชนม์ชีพของพระบรมศาสดา

ถวายพระเพลิง

เมื่อได้จัดการพระบรมศพเรียบร้อยแล้วกษัตริย์มัลลราชทั้ง 8 องค์ ผู้เป็นประธาน กษัตริย์ก็นำเอาเพลิงเข้าจุด แต่เพลิงก็ไม่ติด แม้จะพยายามจุดเท่าใดก็ไม่บรรลุผล จึงได้เรียนถามพระอนุรุทธ ซึ่งพระอนุรุทธได้ตอบไปว่า “เทวดาต้องการให้คอยท่านพระมหากัสสปเถระ หากพระมหากัสสปเถระยังมาไม่ถึงตราบใด ไฟจะไม่ติด” เมื่อพระมหากัสสปะมาถึงแล้วกราบพระบรมศพเพลิงทิพย์จึงได้ลุกไหม้เองเป็นอัศจรรย์ ซึ่งสิ่งที่ไฟไหม้ไม่หมด คือ

1. ผ้าห่อหุ้มพระพุทธสรีระชั้นใน 1 ผืน
2. ผ้าห่มภายนอก ผ้าห่อหุ้มพระพุทธสรีระ 1 ผืน
3. พระเขี้ยวแก้วทั้ง 4
4. พระรากขวัญทั้ง 2
5. พระอุณหิส 1 รวมพระบรมธาตุ
6. พระบรมสารีริกธาตุมีลักษณะเป็นเพชรบ้าง ทองบ้าง

สังเขยนียสถาน ๔

ก่อนที่พระพุทธเจ้าปรินิพพาน พระอานนทได้กราบทูลว่า ครั้นพระพุทธผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จปรินิพพานแล้วจะมีสิ่งใดที่เป็นสิ่งระลึกถึงพระองค์ พระพุทธเจ้าจึงได้ตรัสว่า สังเขยนียสถาน 4 แห่ง คือ สถานที่ประสูติ ตรัสรู้ แสดงปฐมเทศนา และปรินิพพาน

สังเขยนียสถาน แปลว่า สถานที่อันเป็นที่ตั้งแห่งความสังเวช เป็นคำที่ใช้เรียกสถานที่เกี่ยวเนื่องกับพระพุทธเจ้าโดยเฉพาะ

สังเขยนียสถาน หมายถึง สถานที่ที่ทำให้เกิดความรู้สึกระลึกถึงพระพุทธเจ้า เกิดความชื่นชม เบิกบาน เกิดแรงบันดาลใจที่จะทำความดี เมื่อได้ไปพบเห็น

ลุมพินีวัน เป็นพุทธสังเขยนียสถานที่สำคัญแห่งที่ 1 เป็นสถานที่ประสูติของเจ้าชายสิทธัตถะ ผู้ซึ่งต่อมาตรัสรู้เป็นพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ตั้งอยู่ที่อำเภอไกรรา แคว้นอุฏประเทศเนปาล เป็นพุทธสังเขยนียสถานเพียงแห่งเดียวที่อยู่นอกประเทศอินเดีย หลังจากพระพุทธเจ้าปรินิพพานแล้ว พระเจ้าอโศกมหาราชได้โปรดให้สร้างเสาหินขนาดใหญ่มาปักไว้ตรงบริเวณที่ประสูติ เรียกว่า เสาอโศก ที่จารึกข้อความเป็นอักษรพราหมีว่าพระพุทธเจ้าประสูติที่ตรงนี้

ปัจจุบันลุมพินีวันอยู่ในเขตประเทศเนปาล ติดชายแดนประเทศอินเดียทางเหนือเมืองโคราฆปุระ ห่างจากสิทธารถนคร (หรือ นครเทวทหะ) ทางทิศตะวันตกประมาณ 22 กิโลเมตร และห่างจากเมืองติเลาราโกต (นครกบิลพัสดุ์) ทางทิศตะวันออก 22 กิโลเมตร ซึ่งถูกต้องตามตำราพระพุทธศาสนาที่กล่าวว่าลุมพินีวันสถานที่ประสูติ ตั้งอยู่ระหว่างเมืองกบิลพัสดุ์และเมืองเทวทหะ ปัจจุบันลุมพินีวันมีเนื้อที่ประมาณ 2,000 ไร่ ทางกรมเรียกสถานที่นี้ว่า รุมมินเด มีสภาพเป็นชนบท มีผู้อาศัยอยู่ไม่มาก มีสิ่งปลูกสร้างเป็นพุทธสถานเพียงเล็กน้อย แต่มีวัดพุทธอยู่ในบริเวณนี้หลายวัด รวมทั้งวัดไทยลุมพินี ลุมพินีวันได้รับการยกย่องจากองค์การยูเนสโกให้เป็นมรดกโลก ประเภทมรดกทางวัฒนธรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540

พุทธคยา คือ คำเรียกกลุ่มพุทธสถานสำคัญในอำเภอกุคยา รัฐพิหาร ประเทศอินเดีย ซึ่งเป็นพุทธสถานที่มีความสำคัญที่สุด 1 ใน 4 แห่ง ของชาวพุทธ เนื่องจากเป็นที่ตั้งของสถานที่ตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธสังเขยนียสถานที่มีความสำคัญที่สุดของชาวพุทธทั่วโลก ปัจจุบันบริเวณพุทธศาสนสถานอันเป็นที่ตั้งของสถานที่ตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วัดมหาโพธิ์

พุทธคยา ปัจจุบันตั้งอยู่ด้านตะวันตกของแม่น้ำเนรัญชรา ไกลจากฝั่งแม่น้ำประมาณ 350 เมตร (นับจากพระแท่นวัชรอาสน์) พุทธคยามีสัญลักษณ์ที่สำคัญ คือ องค์เจดีย์สี่เหลี่ยมที่สูงใหญ่ โดยสูงถึง 51 เมตร ฐานวัดโดยรอบได้ 121.29 เมตร ล้อมรอบด้วยโบราณวัตถุโบราณสถานสำคัญ เช่น ต้นพระศรีมหาโพธิ์ พระแท่นวัชรอาสน์ ที่ประทับตรัสรู้ และอนิมิสเจดีย์

สารนาถ เป็นพุทธสังเวชนียสถานแห่งที่ 3 ตั้งอยู่ 9 กิโลเมตรเศษ ทางเหนือของเมืองพาราณสี เมืองศูนย์กลางทางศาสนาของศาสนาฮินดู ในรัฐอุตตรประเทศ ประเทศอินเดีย ในปัจจุบัน หรือแคว้นมคธ ชมพูทวีป ในสมัยพุทธกาล เหตุที่ได้ชื่อว่าสารนาถเนื่องมาจากสถานที่แห่งนี้เป็นสถานที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนา เริ่มต้นประกาศพระพุทธศาสนา สารนาถยังรู้จักกันในชื่อ “อิลิปตนมฤคทายวัน”

กุสินารา เป็นที่ตั้งของสังเวชนียสถานแห่งที่ 4 ในสมัยพุทธกาลเป็นเมืองเอกหนึ่งในสองของแคว้นมัลละ อยู่ตรงข้ามฝั่งแม่น้ำคูลกับเมืองปาวา เป็นที่ตั้งของศาลาโนทยาน หรือป่าไม้สาละที่พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานและเป็นสถานที่ถวายพระเพลิงพระพุทธเจ้า

ตั้งอยู่ที่ตำบลมถากัวร์ อำเภอกุสินคร หรือกาเซีย หรือกาस्या ในเขตจังหวัดเดวเยหรือเทวริยารัฐอุตตรประเทศ ประเทศอินเดีย ศาลาโนทาย สถานที่เสด็จดับขันธปรินิพพาน มีชื่อเรียกในท้องถิ่นว่า มาถากุนวะระกาโกฏ

ปัจจุบันกุสินาราได้รับการบูรณะ และมีปูชนียวัตถุสำคัญๆ ที่ชาวพุทธนิยมไปสักการะ คือ “สถูปปรินิพพาน” สร้างโดยพระเจ้าอโศกมหาราช บนสถูปมียอมมน มีฉัตรสามชั้น นอกจากนี้ยังมีพระพุทธรูปปางเสด็จดับขันธปรินิพพาน ศิลปะมถุรา มีอายุกว่า 1,500 ปี ในจารีกระบุผู้สร้าง คือ หริพละสวามิ เป็นพระพุทธรูปที่มีพุทธลักษณะอันพิเศษ คือ เหมือนคนนอนหลับธรรมดา แสดงให้เห็นว่าพระพุทธองค์ได้เสด็จดับขันธปรินิพพานจากไปอย่างผู้หมดกังวลในโลกทั้งปวง “มกุฏพันธนเจดีย์” รมภารัสถูป เป็นสถานที่ถวายพระเพลิงพระพุทธเจ้า

ชาดก :

ทีฆีติโกศลชาดก ว่าด้วยเวรย่อมไม่ระงับด้วยเวร

พระพุทธเจ้าเมื่อประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน ทรงปรารภ ภิกษุชาวเมืองโกสัมพี ผู้กระทำการทะเลาะทุ่มเถียงกัน จึงตรัสพระธรรมเทศนานี้ ดังนี้

ในพระนครพาราณสี มีพระราชอาณานิคมว่าพระเจ้าพรหมทัตมีพระราชอาณาจักรส่วนเมืองโกศลมีพระนามทีฆีติมีพระราชอาณานิคมเล็ก พระเจ้าพรหมทัตเสด็จยกทัพโจมตีพระเจ้าทีฆีติ พระเจ้าทีฆีติจึงเสด็จหนีออกจากพระนครพร้อมพระมเหสี และพระราชโอรสไปอยู่ในเมืองพาราณสี ในขณะนั้นพระมเหสีทรงพระครรภ์ จึงได้ประสูติพระโอรสทรงพระนามว่าทีฆาฑู พระเจ้าทีฆีติคิดว่าเมื่อพระเจ้าพรหมทัตสืบทราบข่าวของตนเอง จึงพาทีฆาฑูราชกุมารหลบอยู่นอกพระนคร ส่วนตัวพระองค์เองและพระมเหสียังคงอยู่ในเมืองตามเดิม ทีฆาฑูราชกุมารหลบอยู่นอกพระนคร ไม่นานเท่าไรนักได้เจริญเติบโตและได้ศึกษาศิลปะสำเร็จทุกสาขา

ต่อมาใกล้บก (ช่างตัดผม) ได้จับพระเจ้าทีฆิติโกศลราชและพระมเหสีส่งพระเจ้าพรหมทัต พระเจ้าพรหมทัต จึงมีพระบรมราชโองการสั่งเจ้าพนักงานมัดพระเจ้าทีฆิติพร้อมกับพระมเหสีมัดให้แน่นแล้วแห่รอบเมือง ก่อนประหารชีวิตได้พรำบนตลอดทางว่า “พ่อทีฆา วุ เจ้าอย่าเห็นแก่ยาว เจ้าอย่าเห็นแก่สั้น เวรทั้งหลายย่อมไม่ระงับเพราะเวรเลย แต่ยอมระงับได้เพราะไม่จองเวร”

เมื่อพระเจ้าทีฆิติพร้อมกับพระมเหสีสิ้นพระชนม์ ทีฆา วุ ได้แฝงตัวเข้าไปในวังของพระเจ้าพรหมทัตในฐานะนักดนตรี ด้วยความเฉลียวฉลาดจึงเป็นคนสนิทของพระเจ้าพรหมทัต จนมีโอกาสนี้จะลอบปลงพระชนม์พระเจ้าพรหมทัต แต่ทีฆา วุ ไม่ทำ เพราะนึกถึงคำสั่งสอนของพระราชบิดาก่อนสิ้นพระชนม์ พระเจ้าพรหมทัต จึงได้ดำรัสถามถึงคำของพระเจ้าทีฆิติ ทีฆา วุ จึงได้ตอบไปว่า

เจ้าอย่าเห็นแก่ยาว เจ้าอย่าเห็นแก่สั้น เวรทั้งหลายย่อมไม่ระงับได้ เพราะไม่จองเวร ซึ่งมีความหมายดังนี้ เจ้าอย่าเห็นแก่ยาว หมายความว่า เจ้าอย่าได้จองเวรให้ยืดเยื้อ ส่วนคำว่า เจ้าอย่าเห็นแก่สั้น หมายความว่า เจ้าอย่าแตกร้างจากมิตรเรว้นัก และเวรทั้งหลายย่อมไม่ระงับเพราะเวรเลย แต่ยอมระงับได้เพราะไม่จองเวร หมายความว่า พระชนกชนนีของข้าพระพุทธเจ้าถูกพระองค์ปลงพระชนชีพเสีย ถ้าข้าพระพุทธเจ้าจะพึงปลงพระชนชีพของพระองค์เสียบ้าง คนของพระองค์ก็จะปลงชีวิตหม่อมฉัน คนของหม่อมฉันจะเอาชีวิตคนของพระองค์เป็นอย่างนี้สลับไปไม่จบสิ้น

พระเจ้าพรหมทัตได้ฟังดังนั้นรู้สึกอัศจรรย์ใจในธรรม แล้วยอมรับในความสามารถของทีฆา วุ ราชกุมารจึงได้อภิเษกขึ้นเป็นพระราชบุตรครองแคว้นตามเดิม อีกทั้งยังพระราชทานพระราชธิดาให้อภิเษกสมรสด้วย

พระผู้มีพระภาค ได้ตรัสพระโอวาทแก่ภิกษุเหล่านั้นเป็นคำรับสามว่า อย่าเลยภิกษุทั้งหลาย อย่าบาดหมางกัน อย่าทะเลาะกัน อย่าแค้นแค้นกัน อย่าวิวาทกันเลย พระศาสดา ครั้นทรงนำพระธรรมเทศนานี้มาแสดงแล้ว ทรงประชุมชาดกว่า บิดามารดาในครั้งนั้น ได้มาเป็นตระกูลมหาราช ส่วนทีฆา วุ กุมาร ได้มาเป็นเรตถาคต

ธรรมะจากเรื่องที่ฆิติโกศลชาดก

ชาดกเรื่องนี้สอนให้รู้จัก ขันติ โสรัจจะ

ขันติ ความอดทน หมายถึง การรักษาปกติภาพของตนไว้ได้ ในเมื่อถูกกระทบด้วยสิ่งอันไม่พึงปรารถนา ขันติมี 2 ประเภท

1. ขันติ ความอดทนต่อการดำเนินชีวิตต่างๆ ไป เช่น อดทนต่อความหิว ความกระหาย ความเหนื่อย ความหนาว ความร้อน ความเจ็บป่วย ความโกรธ

2. อริวาสันชนันติ ความอดทนต่อการล่วงเกินของคนอื่น เฉพาะอย่างยิ่งคนที่ต่ำกว่าเรากล่าวคือ อดทนต่อความเจ็บใจ คือ ทนต่อความกระทบกระทั่งแตกดันของคนอื่น

โลธัจจะ ความสงบเสงี่ยม คือ เมื่อมีความอดทนแล้ว ก็ต้องพยายามสงบใจ ทำใจให้เย็นลงด้วยอุบายอันชอบ เมื่อใจสงบแล้วกริยาวาจาที่แสดงออกมาก็จะสงบเสงี่ยมเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น

ลัพพทาจฺจิชาดก ว่าด้วยผู้มีบิรารมากเป็นใหญ่ได้

พระศาสดาเมื่อประทับอยู่ ณ พระเวฬุวันมหาวิหาร ทรงปรารภพระเทวทัต ตรัสพระธรรมเทศนานี้

ในอดีตกาลครั้งพระเจ้าพรหมทัตเสวยราชสมบัติอยู่ในกรุงพาราณสี พระโพธิสัตว์ได้เป็นปุโรหิต เป็นผู้จบไตรเพทและศิลปศาสตร์ 18 ประการ รอบรู้ปฐวีวิชัยมนต์ ที่เรียกว่าปฐวีวิชัยมนต์นั้น คือ มนต์กลับใจให้หลง

อยู่มาวันหนึ่งพระโพธิสัตว์คิดว่าจักสาธยายมนต์นั้น จึงนั่งทำการสาธยายมนต์บนหินลาดที่เนินผาแห่งหนึ่ง นัยว่ามนต์นั้นผู้มีใจออกแวกความทรงจำไม่ดี ไม่สามารถจะทำให้สำเร็จได้

ในเวลาที่ท่านปุโรหิตทำการสาธยาย มีสุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งนอนอยู่ในโพรงแห่งหนึ่ง ได้ยินมนต์นั้นเหมือนกันได้ท่องจำจนแคล่วคล่อง

เมื่อกลับเข้าป่าสุนัขจิ้งจอกได้ร้ายมนตร์บังคับสุนัขจิ้งจอกตัวอื่น และสัตว์ต่างๆ เช่น ช้าง ม้า เสือ สิงห์ เป็นต้น ให้อยู่ในอำนาจและตั้งตนเป็นพระราชอาของสัตว์ทั้งหลาย ชื่อลัพพทาจฺจิชาดก

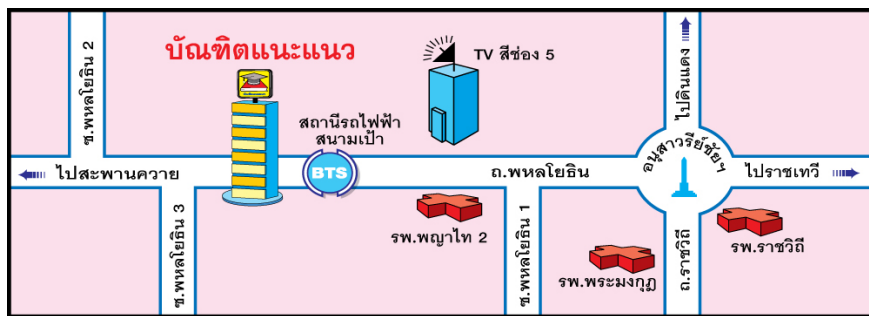
ต่อมาลัพพทาจฺจิชาดกจะแย่งราชสมบัติของพระเจ้ากรุงพาราณสี จึงได้ยกทัพสัตว์ล้อมเมืองเอาไว้ โดยตนยืนบนหลังราชสีห์ที่ยืนอยู่บนหลังช้าง ส่งสารไปยังพระเจ้ากรุงพาราณสี ปุโรหิตจึงรับอาสาเพื่อจัดการกับลัพพทาจฺจิชาดก

ปุโรหิตจึงได้ถามลัพพทาจฺจิชาดกจะยึดราชสมบัติอย่างไร สุนัขจิ้งจอกจึงตอบว่า เราจะให้ราชสีห์เปล่งสีหนาททำให้มหาชนสะดุ้งตกใจกลัวเสียแล้วจักยึดเอาราชสมบัติ ปุโรหิตจึงมีอุบายแก้โดยให้เทียวกดกลองประกาศว่า ชาวกรุงพาราณสีทั้งหมด จงเอาแบ่งถั่วราชมาคปิตช่องหูเสียมหาชน

ปุโรหิตจึงได้ขึ้นไปยังป้อมแล้วพูดกับลัพพทาจฺจิชาดก ว่าท่านไม่อาจให้ราชสีห์เปล่งสีหนาทได้ เพราะพญาไกรสรสีหราชจักไม่ทำตามคำสั่งของสุนัขจิ้งจอกแก่เช่นท่าน สุนัขจิ้งจอกเป็นสัตว์ดื้อด้านอวดดี กล่าวว่า ราชสีห์ทั้งหลายตัวอื่นจงยินยอม เรานั่งอยู่บนหลังตัวใดจักให้ตัวนั้นแหละแผดเสียง พระโพธิสัตว์ กล่าวว่า ถ้าเช่นนั้นจงให้แผดเสียงเถิด ถ้าท่านสามารถ พญาสุนัขจิ้งจอกจึงให้สัญญาณด้วยเท้าแก่ราชสีห์ตัวที่ตนนั่งอยู่บนหลังว่า จงแผดเสียง ราชสีห์นั้นจึงเ้ม้มปากเปล่งสีหนาทข้างกระพองเคียวข้าง 3 ครั้ง อย่างไม่เคยเปล่งมาเลย ช้างทั้งหลายต่างสะดุ้งตกใจสลัดสุนัขจิ้งจอกให้ตกไปที่โคนเท้า เอาเท้าเหยียบหัวสุนัขจิ้งจอกนั้นแหลกละเอียดไป สุนัขจิ้งจอก

โปรดทราบ!

ตัวอย่างนี้จะโชว์เฉพาะหน้า 1-20 เท่านั้น
หากจะขอดูหนังสือทั้งเล่ม ต้องติดต่อที่
บัณฑิตแนะแนว (โทรศัพท์ 02-2794808)
หรือ ที่ร้านจำหน่ายหนังสือชั้นนำทั่วประเทศ

สำนักงานบัณฑิตแนะแนว 1033/4 ถ.พหลโยธิน สามเสนใน พญาไท กทม. 10400

เวลาทำงาน 08.00-17.00 น. Website : www.bunditnaenaew.com

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ เปิดทุกวัน (จันทร์-อาทิตย์) โทรศัพท์ 02-2794808 แฟกซ์ 02-6171820

ตามตามหลักสูตรใหม่

ชุด โจทย์ขั้นเทพ และคลังโจทย์....หนังสือชุดเดียว
 ในประเทศไทย!! ที่มี **"ตารางสรุปค่าสถิติของนักเรียนทั่วประเทศ"**
 สำหรับใช้เปรียบเทียบเพื่อประเมินความสามารถของตัวเองในแต่ละ
 วิชาได้อย่างชัดเจน จัดพิมพ์หลายเล่ม แยกตามระดับชั้น โจทย์ครอบคลุม
 และพลิกแพลงหลายรูปแบบ เพื่อความเป็นเลิศเหนือระดับ พร้อมเฉลย
 ละเอียดเข้าใจง่าย เหมาะสำหรับการใช้เตรียมสอบเพื่อวัดพื้นฐานความรู้
 สอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อ และสอบแข่งขันในทุกสนาม!

โจทย์ขั้นเทพ ประถม
 ราคา 199 บาท

โจทย์ขั้นเทพ ม.ต้น
 ราคา 299 บาท

คลังโจทย์ ประถม
 ราคา 199 บาท

คลังโจทย์ ม.ต้น
 ราคา 299 บาท

ชุด TOP เป็นหนังสือสรุปเนื้อหาสำคัญ ตามหลักสูตรในแต่ละ
 วิชาของแต่ละระดับชั้นพร้อมแบบฝึกหัดท้ายบท เหมาะสำหรับนักเรียน
 ใช้อ่านทบทวนความรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อผลการสอบที่ยอดเยี่ยม

ชุด TEST เป็นหนังสือโจทย์แบบฝึกหัดเรียงตามบทเรียนแต่ละ
 เรื่องของวิชานั้นๆ เหมาะสำหรับนักเรียนใช้ฝึกทำเพื่อทบทวนและ
 พัฒนาความรู้ด้วยตัวเอง เพราะจะมีโจทย์ ที่ออกครอบคลุมทุกเรื่อง
 ครบถ้วนและพลิกแพลง ตั้งแต่ง่ายไปหายาก พร้อมเฉลยอย่างละเอียด

หนังสือทั้งชุด **ชุด TOP** และ **ชุด TEST** จัดพิมพ์ด้วยกระดาษปอนด์
 สีขาวอย่างดี โดยระดับประถมศึกษา แยกเป็น 6 ชั้น ๆ ละ 5 วิชา คือ
 คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์, ภาษาอังกฤษ, ภาษาไทย และสังคมศึกษา ดังนี้

TOP ป.1-ป.3
 ราคา 89 บาท

TOP ป.4-ป.6
 ราคา 109 บาท

TEST ป.1-ป.3
 ราคา 69 บาท

TEST ป.4-ป.6
 ราคา 79 บาท

ชุด เตรียมสอบ NT & ONET และ สอบเรียนต่อ
 เพื่อเตรียมสอบ NT & O-NET และ สอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อ มีหลายเล่ม

คัมภีร์สอบ O-NET ชั้น ป.6
 ราคา 159 บาท

เฉลยข้อสอบจริงเข้า ม.1
 ราคา 199 บาท

คัมภีร์สอบเข้า ม.1 สายศิลป์
 ราคา 299 บาท

คู่มือเก่งเข้า ม.1 EP
 ราคา 159 บาท

มีวางจำหน่ายที่ร้านหนังสือชั้นนำทั่วประเทศ หรือสั่งซื้อโดยตรงที่

บัณฑิตแนะแนว ก่อ 30 ปีแห่งความเชี่ยวชาญ
 1033/4 ด.พหลโยธิน สามเสนใน พญาไท กทม. 10400
 โทรศัพท์ 02-2794808 แฟกซ์ 02-6171820 www.bunditnaeaw.com

กว่า 30 ปี ในวงการศึกษากับ 4 ผลงานคุณภาพ
 ที่สร้างสรรค์เพื่อเยาวชนไทย

1

**ศูนย์จัดสอบ
 ทางวิชาการ**

จัดสอบด้วยข้อสอบมาตรฐานพร้อมกัน
 ทั่วประเทศ ปีละกว่า 200,000 คน โดยแบ่ง
 การสอบออกเป็น 3 กลุ่ม ตามระดับการศึกษา
 ของนักเรียน คือ PRE-TEST ระดับประถม
 ศึกษา (ป.2-ป.6), ระดับมัธยมต้น (ม.1-ม.3)
 และ ระดับมัธยมปลาย (ม.4-ม.6) เพื่อให้นักเรียน
 ทราบระดับความสามารถทางวิชาการของตนเอง
 จนใช้เป็นแนวทางในการเลือกสถานศึกษาต่อ
 และอาชีพได้อย่างเหมาะสม

2

**ศูนย์ผลิตตำรา
 และสำนักพิมพ์**

ผลิตและจำหน่ายหนังสือคู่มือประกอบการ
 เรียนตั้งแต่ประถม-มัธยมปลาย ด้วยความ
 โดดเด่นของเนื้อหาที่อ่านเข้าใจง่าย ครบถ้วน
 ตรงตามบทเรียน ทั้งทอมต้น-ทอมปลาย
 เพิ่มศักยภาพในการเรียนและเตรียมตัวสอบ
 สำหรับทุกช่วงชั้น

3

**ศูนย์กวดวิชา
 แนวใหม่**

รูปแบบใหม่ของการกวดวิชา เปิดสอน
 ตั้งแต่ระดับประถม-ม.ปลาย ดำเนินการสอน
 โดยทีมอาจารย์ชั้นนำของประเทศที่มีเทคนิค
 การถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจง่าย เน้นพื้นฐาน
 ให้แน่น เสริมด้วยกระบวนการสอบ เพื่อวัด
 และพัฒนาความรู้ตลอดหลักสูตร โดยมี
 เจ้าหน้าที่แนะแนวคอยดูแลอย่างใกล้ชิด

4

**ศูนย์บริการ
 ด้านแนะแนว**

การริเริ่มและบุกเบิกงานแนะแนวที่เปิดให้
 บริการแก่โรงเรียน, ครู, ผู้ปกครอง และนักเรียน
 ทั่วประเทศ ตลอดเวลากว่า 30 ปีที่ผ่านมา
 เป็นผลงานอีกด้านหนึ่งที่เราน่าภูมิใจ ทั้งในเรื่อง
 ของการรวบรวมข้อมูล-ข่าวสาร และผลิตสื่อ
 วัสดุต่างๆ ทางด้านแนะแนวออกเผยแพร่
 รวมถึงการให้คำปรึกษาด้านแนะแนวฟรี

**TOP ชั้น ป.6
 วิชา สังคมศึกษา**

ISBN 978-616-504-112-6

9 786165 041126

ราคา 109 บาท